

Werk aan de winkel: de luiken moeten open

Rede door voorzitter Vinod Subramaniam, uitgesproken tijdens de Opening Academisch Jaar 2026-2027 op maandag 31 augustus.

Heerlijk dit toch.

Vorige week had ik het voorrecht mijn eerste Intreeweek mee te maken. De opwinding te voelen van een nieuwe lichter studenten, die voorzichtig hun eerste stappen zetten op hun persoonlijke odyssee.

*“Als je op reis gaat naar Ithaka,
Wens dan dat de weg lang zal zijn,
Vol avonturen, vol inzichten.”*

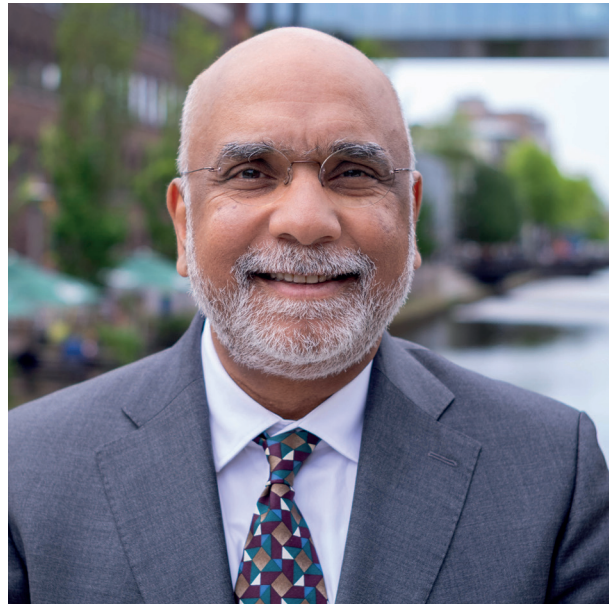
Aldus de Griekse dichter Konstantinos Kavafis.

Mijn boodschap aan hen, de studenten, was: geniet van de reis. Geniet van de reis zélf, geniet van de mensen die je ontmoet en geniet van de havens waarin je aanmeert. Ze zijn misschien wel belangrijker dan de bestemming.

Bij deze opening van het academisch jaar vieren we in de eerste plaats onze studenten. Zij zijn het kloppende hart van onze universiteit en de reden waarom we hier überhaupt zijn.

Zo'n reis maken studenten natuurlijk zelf. Zij bepalen hun richting, stellen hun eigen vragen en vinden hun eigen havens. Maar zij maken die reis niet alleen. Wij hebben als universiteit de verantwoordelijkheid om hen onderweg het best mogelijke onderwijs en onderzoek en een inspirerende gemeenschap te bieden.

Als nieuw college van bestuur hebben wij het voorrecht om de komende jaren de handen uit de mouwen te steken. Om, samen met jullie, verder

vorm te geven aan die gemeenschap en aan de reis die we met elkaar maken. En ik spreek mede namens mijn collega's: daar hebben we heel veel zin in.

Want samen komen we verder. Niet door allemaal dezelfde kant op te kijken of precies hetzelfde te denken. Wel door betrokken te zijn bij elkaar en bij de wereld om ons heen.

Betrokken. Nieuwsgierig. Eigenzinnig.

Dat zijn de kernwaarden van de UvA en onze nieuwe strategie.

Voor mij is die strategie geen document voor in een bureaulade.

Het is ons kompas voor de komende jaren.

Maar een kompas heeft alleen waarde als je het gebruikt.

Als je onderweg blijft kijken: zitten we nog op koers? Wat zien we over het hoofd? En van wie kunnen we leren?

Laten we ons realiseren dat we het altijd beter kunnen

Het gesproken woord geldt.

doen.

Ik heb de afgelopen jaren van buiten, en de afgelopen vier maanden van heel dichtbij, mee kunnen kijken.

Academische instellingen zijn trots op hun uitmuntendheid, maar dat wordt zelden in isolatie bereikt.

Jaaaa, we hebben bij de UvA heel veel om trots op te zijn.

Maar om te blijven uitblinken, moeten we durven uit onze eigen bubbel te stappen.

We moeten ons ook laten uitdagen en inspireren door vragen en dilemma's die wij ophalen van de wereld buiten onze universiteit.

Er is werk aan de winkel: de luiken moeten open.

Ik hoor u denken: maar de luiken zijn bij ons toch al open? Zeker. Maar het kan echt beter. De luiken moeten verder open. Wagenwijd open. Naar buiten toe, maar ook naar binnen toe.

Niet omdat de universiteit pas waardevol wordt als de buitenwereld dat bevestigt. Maar omdat we onze publieke opdracht alleen goed kunnen waarmaken als we in verbinding staan met de samenleving. Zodat we onze eigenzinnigheid blijven voeden mét en toetsen aan het verhaal van de ander. en onsverhaal blijven vertellen over onze eigenzinnigheid.

Daarmee maken we ons onderwijs en onderzoek sterker – en kunnen we, samen met anderen, meer bijdragen aan de grote vragen van deze tijd.

Naar buiten toe betekent dat: beter luisteren. In de aanloop naar onze strategie hebben we veel mensen en organisaties geraadpleegd. Wat we hoorden, was helder: de UvA is wat naar binnen gekeerd, een beetje zelfgenoegzaam en niet altijd makkelijk om mee samen te werken.

De oproep was: wees niet een eiland; zoek ons op, werk samen.

Dat willen we doen. Met de collega's in de regio - van de Hogeschool van Amsterdam, de Vrije Universiteit en het ROC van Amsterdam, met gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Samen kunnen we een hoop bereiken. En we kunnen een hoop van elkaar leren.

Dat is nodig als we meters willen maken met de energietransitie, de klimaattransitie, de zorgtransitie, ga zo maar door. Ook bij grootstedelijke problemen dichterbij liggen ongekende kansen; zo zetten onze wetenschappers AI in om de binnenstad van Amsterdam sneller van zwerfafval te ontdoen en ontlast onze techniek voor valdetectie in een verpleeghuis voor dementerenden het zwaar belaste zorgpersoneel.

En ook intern geldt dat. Want een universiteit waarin mensen elkaar werkelijk weten te vinden, is niet alleen prettiger om in te werken en te studeren. Samen zie je meer, begrijp je beter wat er speelt en kom je verder dan ieder voor zich; kortom, het maakt je een betere universiteit – scherper, creatiever, en sterker in wat zij kan betekenen.

Daarbij moeten we aandacht hebben niet alleen voor ons wetenschappelijke collega's maar ook onze professional staff, zonder wie de universiteit simpelweg niet kan functioneren. Ik wil dat hun ervaring, vakmanschap en ideeën voluit onderdeel zijn van onze gezamenlijke reis.

Luiken open betekent ook meer laten zien van jezelf.

Er is in Nederland veel aandacht voor techniek. In de afgelopen vier maanden ben ik telkens verrast door de rijkdom van technologie die ik tegen ben gekomen op de UvA. Technologie is geen doel op zichzelf, maar een middel om de samenleving vooruit te helpen, en dat kan alleen als de technologie ook goed wordt ingebed in de maatschappij. Daar hebben we alle disciplines voor nodig, en dat hebben we allemaal in huis bij de UvA. Je leert niet alleen hoe je kunstmatige intelligentie kunt inzetten om mensen beter te maken, maar ook welke sociale, ethische en juridische vragen dat oproept – en hoe je ervoor zorgt dat technologie wordt ingezet voor de juiste doelen. Dat is voor mij

technologie in context.

Technologie in context. Van medische technologie en moleculair ontwerp tot AI en quantum: niet slechts vanuit technologie- of techniekontwikkeling, maar altijd in een veel breder perspectief. Technologie die vanaf dag één verbonden is met recht, geschiedenis, economie en cultuur. Die technologische, economische EN sociaal-maatschappelijke meerwaarde omarmt.

Technologie in context. Dat mogen we veel meer etaleren en uitdragen.

Onze belangrijkste opdracht is helder: de luiken wijd openzetten. Naar buiten treden, andere perspectieven toelaten en de dialoog aangaan – zowel binnen als buiten de universiteit. En tegelijkertijd durven eigenzinnig te blijven.

Zo bepalen we samen de koers voor de toekomst van onze universiteit. Tot slot een laatste observatie, wat me ook heeft geraakt is de diepe betrokkenheid en toewijding van jullie, van ons allemaal, aan onze missie. Ik ben er trots op deel uit te maken van deze gemeenschap.

De luiken open: dit is geen sprint, maar een lange adem. Daar willen wij graag de komende jaren op inzetten.

Laten we samen de luiken opengooien!